

SKRIV OCH FOTA SOM EN JOURNALIST

Introduktion för läraren

Ett av, och kanske det främsta, demokratiska uppdraget som journalistiken och medierna har är att informera medborgarna om vad som händer i deras omvärld. Det är genom att ha tillgång till korrekt och saklig information som vi kan fatta beslut i frågor som påverkar våra liv.

Till journalistiken hör också bilder i form av fotografier och illustrationer. Bildjournalistik lyder under samma pressetiska regler som texter, vilket bland annat innebär att de ska vara korrekta och inte får vara vilseledande. Bilder liksom texter ska inte heller vara kränkande. De pressetiska reglerna kan man läsa om hos [Pressombudsmannen](#).

Till de informerande faktatexterna i en tidning hör notisen, nyhetsartikeln, reportaget och personporträttet. Även en kort notis bör sträva efter att svara på de journalistiska frågorna: **Vad** har hänt? **Var** hände det? **När** hände det? **Vem** var inblandad? **Hur** gick det till? **Varför** hände det? Läs mer om texter i tidningen i kapitel 7 i [Publicistguiden](#).

Syftet med den här övningen är att eleverna ska utveckla sina förmågor att skriva faktabaserade journalistiska texter och i sitt arbete använda *de källkritiska kriterierna*, som du finner i kapitel 14 i [Publicistguiden](#). De får också ta fram berättande och/eller informativa bilder för att förstärka eller förtydliga en text. Genom att följa de pressetiska reglerna får de förståelse för ansvarsfullt agerande i samband med publicering i olika medier.

Du hittar fler tips på hur man skriver olika typer av journalistiska texter i kapitel 10 [Publicistguiden](#).

Moment 1 – Titta och prata om tidningstexter

Om inte eleverna har gjort övning 1 – *Texter i tidningen* – bör läraren gå igenom med klassen om mediernas demokratiska uppdrag och de olika typer av texter – fakta- och åsiktstexter – som finns i tidningen.

Moment 2 – Skriv och fota själv

Läraren avgör om eleverna ska arbeta enskilt eller i grupper. De ska själva producera en faktatext – en notis, nyhet, ett reportage eller personporträtt – som bygger på fakta och/eller intervjuer. Kapitel 11 i [Publicistguiden](#) ger tips för den som ska intervjua. Till texten ska också någon bild, som foto eller illustration, tas fram. Använder de andras bilder måste de kolla upphovsrätten till dem. Man kan läsa om upphovsrätt i kapitel 5 i [Publicistguiden](#).

Såväl text som bild ska följa de *pressetiska reglerna*, och bygga på trovärdiga, faktakontrollerade uppgifter.

För att hitta stoff till exempelvis en nyhetsnotis, kan eleverna söka händelser i sitt närområde hos [Polisen](#). Ämnesvalet bör dock vara fritt, det viktiga här är inte *vad* eleverna skriver om utan *hur* de gör det.

Källor och information

Dagstidningar, samla in tidningar i tid för Tidningsveckan. Ofta går det att beställa klassuppsättningar av din lokaltidning, se om du hittar den på Mediekompass: <http://www.mediekompass.se/hitta-din-tidning/>

Hos Mediekompass skrivarskola finns Publicistguiden: <http://www.mediekompass.se/skrivarskola/>

Pressombudsmannen för de pressetiska reglerna: <https://po.se/pressetik/>

Polisen för aktuella händelser sorterat på kommun eller län: <https://polisen.se/aktuellt/polisens-nyheter/>